

काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड

प्रशासन सेवा, प्रशासन/लेखा समूह, ८ तह, सहायक प्रबन्धक पदको खुल्ला तथा समावेशी र आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रमलाई दुई भागमा विभाजन गरिएको छ ।

भाग १ - लिखित परीक्षा

पूर्णांक: २००

भाग २ - अन्तर्वार्ता

पूर्णांक: ३०

परीक्षाको योजना (Examination Scheme)

पत्र	विषय	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या	अंक भार	समय	पूर्णांक	उत्तिर्णांक
प्रथम	नेपालको प्रशासन र व्यवस्थापन	विषयगत-तर्कयुक्त समस्यामूलक	५	५ प्रश्न X १५ अंक = ७५ अंक	३ घण्टा	१००	४०
		विषयगत-समस्या समाधान	१	१ प्रश्न X २५ अंक = २५ अंक			
	सेवा सम्बन्धी	विषयगत-तर्कयुक्त समस्यामूलक	५	५ प्रश्न X १५ अंक = ७५ अंक	३ घण्टा	१००	४०
		विषयगत-समस्या समाधान	१	१ प्रश्न X २५ अंक = २५ अंक			

१. यस पाठ्यक्रम अनुसार दुई पत्रको लिखित परीक्षा लिईनेछ ।
२. प्रथमपत्र प्रशासन र व्यवस्थापन विषयको पाठ्यक्रम सबै समूहका लागि समान हुनेछ, तर दितियपत्र समूह सम्बन्धी पाठ्यक्रम समूह अनुरूप फरक फरक हुनेछ ।
३. प्रथम पत्र प्रशासन र व्यवस्थापन विषयको परीक्षा सबै सेवा समूहको संयुक्त भिन्दाभिन्दै पनि हुन सक्नेछ ।
४. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा दुवै हुन सक्नेछ ।
५. यथासम्भव प्रश्नहरू नेपालको सन्दर्भमा सोधिनेछ ।
६. विषयगत समस्या समाधान माथि उल्लेख गरिएको पत्र सम्बन्धी पाठ्यक्रमको कुनै पनि विषयबाट सोध्न सकिनेछ । उक्त विषयमा समस्या समाधानको उत्तरलाई निम्न चार भागमा विभाजन गरी प्रस्तुत गर्नु पर्नेछ:-
 - (क) पहिलो भागमा समस्याको स्पष्ट पहिचान ।
 - (ख) दोस्रो भागमा समस्या समाधानका लागि मौजुदा सरकारी नीति र कार्यक्रम ।
 - (ग) तेश्रो भागमा समस्या समाधानका लागि सुझाव ।
 - (घ) चौथो भागमा सुझावको कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन गर्ने ठोस तरिका ।
७. दुवै पत्रका प्रश्नहरू ज्ञान तह (Knowledge Level) र विश्लेषण तह (Analytical Level) का हुनेछन् ।

८. यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लिखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन नियमहरु परिक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
९. पाठ्यक्रम लागु मिति २०७४ आश्विन देखि ।

काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड

प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह/लेखा समूह, ८ तह, सहायक प्रबन्धक पदको खुल्ला तथा समावेशी र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र: प्रशासन र व्यवस्थापन

खण्ड - क (५० अंक)

१. सार्वजनिक प्रशासन

- १.१. अवधारणा
- १.२. कार्य, उद्देश्य तथा सिद्धान्तहरू
- १.३. चुनौती र समस्या तथा समाधानका उपायहरू
- १.४ नविन प्रवृत्तिहरू

२. सार्वजनिक नीति

- २.१. सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन र मूल्यांकनको सैद्धान्तिक एवं व्यवहारिक पक्ष सम्बन्धी ज्ञान
- २.२. सार्वजनिक नीति निर्माणमा नागरिक संलग्नता
- २.३. नेपालमा सार्वजनिक नीति निर्माण तथा कार्यान्वयन सम्बन्धी प्रमुख समस्या र चुनौतीहरू तथा तिनको समाधानका उपायहरू

३. विकास प्रशासन

- ३.१. अवधारणा, भूमिका र नेपालको विकास प्रशासनका विद्यमान समस्या र चुनौतीहरू
- ३.२. चालु आवधिक योजनाका प्रमुख सवालहरू
- ३.३ आयोजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्यांकन
- ३.४. नेपालमा आयोजना व्यवस्थापनका प्रमुख चुनौती/समस्या तथा समाधानका उपायहरू

४. विकासका समसामयिक पक्षहरू

- ४.१. दिगो विकास र यसको लक्ष्य
- ४.२. जलवायु परिवर्तन र यसको प्रभावकारी व्यवस्थापन
४. विश्वव्यापिकरण र उदारिकरण
- ४.४. समावेशी विकास
- ४.५. गरिवी निवारण

५. सार्वजनिक सेवा/वस्तु प्रवाह

- ५.१. अवधारणा, प्रकार/प्रकृति र महत्व
- ५.२. सेवा/वस्तु प्रवाह प्रणाली, समस्या तथा समाधान
- ५.३. सार्वजनिक सेवा प्रवाह सम्बन्धमा अन्य मूलकहरूमा अवलम्बन गरिएका उत्कृष्ट अभ्यासहरू वारे जानकारी
- ५.४. नागरिक वडापत्रको अवधारणा, महत्व, प्रयोग तथा सुधारका पक्षहरू

६. लोकतन्त्र तथा बहुलवादी समाज

- ६.१. लोकतन्त्र, समावेशीकरण र बहुलवादी समाज
- ६.२. आरक्षण र सकारात्मक विभेद
- ६.३. मानव अधिकार र कानूनी राज्य
- ६.४ राष्ट्रिय एकता र अखण्डता
- ६.५. नेपालको सङ्घीय संरचना

खण्ड - ख (५० अंक)

७. सार्वजनिक व्यवस्थापन

- ७.१. अवधारणा
- ७.२. आधारभूत गुणहरू
- ७.३. नूतन प्रवृत्ति
- ७.४. नेपालमा सार्वजनिक संस्थानहरूको भूमिका र चुनौती
- ७.५. व्यवस्थापनको अवधारणा, सिद्धान्त एवं कार्यहरू
- ७.६. व्यवस्थापनका विभिन्न पक्षहरू: निर्णय प्रक्रिया, नेतृत्व र संचार व्यवस्थापन
- ७.७. संकट व्यवस्थापन
- ७.८. परिवर्तन व्यवस्थापन
- ७.९. सार्वजनिक संस्थान तथा कम्पनीहरूको सामाजिक उत्तरदायित्व
- ७.१०. सार्वजनिक संस्थाहरूको व्यवस्थापन

८. मानव स्रोत व्यवस्थापन

- ८.१. परिचय, कार्य, उद्देश्य र संगठनमा मानव श्रोतको महत्व
- ८.२. मानव संशाधन विकास
- ८.३. प्रमुख समस्या र चुनौती तथा समाधानका उपायहरू
- ८.४. नविन प्रवृत्ति

९. सार्वजनिक व्यवस्थापनका पक्षहरू

- ९.१. कार्य उत्प्रेरणा

- ९.२. समग्र गुण व्यवस्थापन
- ९.३. कार्यसम्पादन मूल्यांकन र कार्यसम्पादन स्तरमा आधारित प्रोत्साहन प्रणाली
- ९.४. छरितो व्यवस्थापन
- ९.५. सार्वजनिक उत्तरदायित्व र जिम्मेवारी
- ९.६. प्रशासनिक विकेन्द्रीकरण
- ९.७. वार्ता तथा सम्झौता

१०. व्यवसायिकता, सदाचार तथा नैतिकता

- १०.१. व्यवसायिकता, सदाचार तथा नैतिकताको अवधारणा र तिनका मूलभूत तत्वहरू
- १०.२. सार्वजनिक व्यवस्थापनमा व्यवसायिकता, सदाचार तथा नैतिकताको महत्व र प्रबर्द्धनका उपायहरू
- १०.३. भ्रष्टाचार, यसले सिर्जना गर्ने समस्या र निराकरणका उपायहरू
- १०.४. नेपालमा भ्रष्टाचार निराकरणको लागि गरिएको संस्थागत तथा नीतिगत व्यवस्था

काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड

प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, ८ तह, सहायक प्रबन्धक पदको खुल्ला तथा समावेशी र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र: सेवा सम्बन्धी

खण्ड - क (५० अंक)

१. खानेपानी तथा सरसफाइ

- १.१. नेपालमा खानेपानी तथा सरसफाइको विद्यमान अवस्था र सुधारका उपायहरू
- १.२. दिगो विकासका लक्ष्यहरू
- १.३. शहरी सुबिधा व्यवस्थापन
- १.४. खानेपानी चुहावट तथा नियन्त्रणका उपायहरू
- १.५ काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेडको कर्मचारी व्यवस्थापन र चुनौती
- १.६ काठमाडौं उपत्यका खानेपानी विकासमा वैदेशिक सहयोगको औचित्य र विद्यमान अवस्था
- १.७. खानेपानी जस्ता अत्यावश्यक सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सङ्घीयताको भूमिका
- १.८. सरसफाइ गुरुयोजना
- १.९. राष्ट्रिय शहरी खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धी नीति
- १.१०. राष्ट्रिय खानेपानी योजना
- १.११. वजेट: निर्माण प्रक्रिया, कार्यान्वयन तथा अनुगमन र मूल्यांकन
- १.१२. नेपालको संविधान, २०७२
- १.१३. सुशासनका विविध पक्षहरू

खण्ड - ख (५० अंक)

२. काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड

- २.१. काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेडको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि, कार्यक्षेत्र तथा विद्यमान सांगठनिक संरचना

- २.२. सार्वजनिक निजी-साझेदारी अवधारणा तथा सार्वजनिक-निजी साझेदारी अवधारणा अनुरूप अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा अभ्यासमा रहेको खानेपानी व्यवस्थापन सम्बन्धी जानकारी
- २.३. खानेपानी महशुल निर्धारण आयोग, काठमाडौं उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड र आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालयको काम, कर्तव्य र जिम्मेवारी
- ३.४. काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेडको कर्मचारी व्यवस्थापनको विद्यमान अवस्था तथा सुधारको आवश्यकता
- ३.५. काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेडको कार्यविधि तथा यस संस्थाको सन्दर्भमा संगठन-व्यवहार र कार्य संस्कृति

काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड

प्रशासन सेवा, लेखा समूह, ८ तह, सहायक प्रबन्धक पदको खुल्ला तथा समावेशी र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र: सेवा सम्बन्धी (लेखा व्यवस्था र काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड सम्बन्धी) (अंक १००)

खण्ड (क)

अंक-४०

१. लेखा प्रणाली

- १.१ सरकारी बजेट, लेखा सिद्धान्त, विकास, उद्देश्य र प्रक्रिया । (Principles, purpose, process and development on budget, accounting and auditing)
- १.२ विदेशी सहायता (ऋण तथा अनुदान) प्राप्त, निकास तथा आयोजना लेखा (Project Account) सम्बन्धी व्यवस्था ।
- १.३ आर्थिक प्रशासन संचालनमा पेशकीको व्यवस्था, पेशकी दिने र पेशकी लिनेले पालना गर्नुपर्ने पक्ष, पेशकी फल्ट्यौटमा अपनाउनु पर्ने नीति ।
- १.४ **लेखाप्रणालीको फरक स्वरुप** : वित्तिय लेखाङ्कन, व्यवस्थापन लेखाङ्कन, लागत लेखाङ्कन, आम्दानी लेखाङ्कन बीचको संयोजन र फरक ।
- १.५ **लेखाङ्कन समायोजन** : Accrual Based Transaction, Outstanding Liabilities, Prepaid Expenses, Prior year adjustment
- १.६ **लेखाङ्कन नीति** : खरिद (Purchasing), जिन्सी मौज्दात मुल्याङ्कन (Valuation of Stores), चालु पुँजी व्यवस्थापन (Working Capital Management), सम्पत्ति व्यवस्थापन (Asset Management) .
- १.७ **आर्थिक विवरण** : नाफा नोक्सान हिसाब (Profit and Loss Account, वासलात (Balance Sheet), नगद प्रवाह विवरण (Cash flow Statement), स्वामित्वमा भएका परिवर्तनको विवरण (Statement of changes in equity)
- १.८ पूँजिगत लगानी तथा मुल्याङ्कन (capital budgeting)
- १.९ Financial Statement Analysis -वित्तीय विवरणको विश्लेषण): उपयोगिता, सीमा र अभ्यास
Liquidity Ratio, Activity Ratio and Profitability Ratio.
- १.१० लागत नाफा विश्लेषण (Cost Volume Profit Analysis):
Purposes, assumptions, limitations and practices (उद्देश्य, मान्यता, सीमा र सो सम्बन्धी अभ्यास)

खण्ड (ख)

अंक-३०

२. लेखापरिक्षण व्यवस्था

- २.१ लेखापरिक्षणका सिद्धान्त, विकास, उद्देश्य र प्रक्रिया ।

(Principles, purpose, process and development on budget, accounting and auditing)

- २.२. बेरुजु असूल फछ्यौट सम्बन्धी प्रक्रिया एवं सार्वजनिक लेखा समितिको भूमिका ।
- २.३. सार्वजनिक जवाफदेहीको अवधारणा र त्यसको प्रयोग ।
(Public Accountability and its application)
- २.४. सरकारी बजेटको अवधारणा, उद्देश्य र तर्जुमा, प्रक्रिया ।
- २.५. कार्यमुलक लेखापरिक्षणको अवधारणा, उद्देश्य र विधि उपयोगिता ।
- २.६. नेपाल लेखामान (NAS-01, 02, 07, 08, 19, 21 र लेखापरिक्षणमा NSA 200, 210, 230, 240, 500, 580 सम्बन्धी जानकारी र सो को प्रयोग ।
- २.७. महालेखा परीक्षकको काम कर्तव्य तथा अधिकार ।
- २.८. लेखापरीक्षकहरुको अधिकार, दायित्व तथा विश्वसनीयता ।
- २.९. जिम्मेवारी लेखाङ्कन (Responsibility Accounting):
(क) लागत केन्द्र (ख) मुनाफा केन्द्र (ग) लगानी केन्द्र
- २.१०. हस्तान्तरित मुल्य (Transfer Pricing) सम्बन्धी व्यवहारिक ज्ञान
- २.११. चालु खर्च बजेट र पुँजीगत बजेट
(Recurrent Expenditure and Capital Expenditure Budget)
- २.१२. भ्रष्टाचार, अख्तियार दुरुपयोग तथा राजस्व चुहावटको नियन्त्रण ।

खण्ड (ग)

अंक ३०

३. कानून तथा काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड सम्बन्धी:

- ३.१. नेपाल चार्टर्ड एकाउण्टेण्ट संस्था ऐन, २०५३
- ३.२. विदेशी लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण ऐन, २०४९
- ३.३. निजीकरण ऐन, २०५०
- ३.४. कम्पनी ऐन, २०६३
- ३.५. आयकर ऐन, २०५८
- ३.६. लेखापरिक्षण ऐन, २०४८
- ३.७. सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३
- ३.८. भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- ३.९. कर्मचारी प्रशासन विनियमावली, २०६४ ।
- ३.१०. आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०६४ ।
- ३.११. काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि तथा विद्यमान सांगठनिक संरचना ।
- ३.१२. सार्वजनिक नीजि साभेदारी (Public Private Partnership) को अवधारणा तथा सार्वजनिक नीजि साभेदारी (Public Private Partnership) मा खानेपानी व्यवस्थापन भएका केहि मुलुकहरुको संक्षिप्त जानकारी ।
- ३.१३. खानेपानी महशुल निर्धारण आयोग तथा काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड ।
- ३.१४. आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय ।
- ३.१५. काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडका प्रबन्धपत्र, नियमावली ।
- ३.१६. काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड र काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड बीचको Lease Agreement र अनुमति पत्र ।
- ३.१७. काठमाण्डौ उपत्यका भित्रको खानेपानी व्यवस्थापन र चूनौती ।